

Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

De vertrouwensfunctie & het veiligheidsonderzoek

In deze brochure leest u wat u moet weten over de vertrouwensfunctie en het veiligheidsonderzoek, die in de Wet veiligheidsonderzoeken zijn geregeld. Ook wordt aandacht besteed aan de rechten die in deze wet worden toegekend. Voorts leest u hoe u tegen de uitslag van het veiligheidsonderzoek bezwaar kunt maken.

*In mijn nieuwe functie mag absoluut
niet gelect worden...
dus ik neem geen enkel risico...*

H5

WAT MOET U HIEROVER WETEN?

Wanneer u deze brochure leest, is dat doorgaans omdat u naar een zogenoemde vertrouwensfunctie solliciteert of een functie bekleedt die onlangs als vertrouwensfunctie is aangewezen. In beide gevallen is voor u de Wet veiligheidsonderzoeken van belang. In deze folder leest u wat u moet weten over de vertrouwensfunctie en het veiligheidsonderzoek die in deze wet zijn geregeld. Ook wordt aandacht besteed aan uw rechten en leest u hoe u tegen de uitslag van een veiligheidsonderzoek bezwaar kunt maken.

WAT IS EEN VERTROUWENSFUNCTIE?

Vertrouwensfuncties zijn functies bij de overheid, waarin wordt gewerkt met geheime informatie. Deze informatie heeft betrekking op de veiligheid of op andere gewichtige belangen van de Staat. Wanneer u een vertrouwensfunctie vervult, draagt u een bijzondere verantwoordelijkheid. Uw werkgever stelt dan ook hoge eisen aan uw betrouwbaarheid. Bij het Ministerie van Defensie zijn alle militaire functies aangewezen als vertrouwensfunctie. Daarnaast is het merendeel van de burgerfuncties eveneens aangewezen als een vertrouwensfunctie. Er worden drie categorieën vertrouwensfuncties onderscheiden: A, B en C. In een A-functie kunt u in aanraking komen met de meest geheime informatie.

Bij de Koninklijke Marechaussee zijn alle functies aangewezen als vertrouwensfunctie. Vanuit functies bij de Koninklijke Marechaussee heeft u te maken met staatsgeheimen en gevoelige politiegegevens of met bijzondere activiteiten, zoals het bewaken van het Paleis van Hare Majesteit de Koningin. Er worden bij de Koninklijke Marechaussee twee categorieën vertrouwensfuncties onderscheiden, D en E. In een E-functie kunt u in aanraking komen met meest geheime informatie.

WAT HOUDT EEN VEILIGHEIDSONDERZOEK IN?

Wanneer u kandidaat bent voor een vertrouwensfunctie, is het wettelijk voorgeschreven dat er naar u een veiligheidsonderzoek wordt ingesteld. Doel van dit onderzoek is om vast te stellen of u uw verplichtingen in deze functie onder alle omstandigheden getrouwelijk zult vervullen. De Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) voert het onderzoek uit. In het onderzoek wordt onder meer nagegaan of u met justitie in aanraking bent geweest en of u zich bezighoudt met activiteiten die de veiligheid van de Staat zouden kunnen schaden.

Zoals u zult begrijpen is een onderzoek in verband met een A-functie het meest diepgaand. In het geval van de Koninklijke Marechaussee is dat de E-functie.

De MIVD begint doorgaans pas met het veiligheidsonderzoek wanneer de overige selectie-onderdelen van uw sollicitatieprocedure zijn afgerond, zoals de eventuele medische en psychologische testen. Op deze wijze wordt voorkomen dat een veiligheidsonderzoek wordt ingesteld, terwijl nog niet vaststaat of u aan de functie-eisen voldoet.

Om de aanstellingsprocedure te versnellen kunt u verzoeken het veiligheidsonderzoek gelijktijdig met het medisch onderzoek te laten plaatsvinden. Indien uit het veiligheidsonderzoek geen bezwaren naar voren komen tegen uw aanstelling, zal de minister van Defensie een zogeheten *'Verklaring van geen bezwaar'* afgeven.

De meeste veiligheidsonderzoeken zullen in het kader van een sollicitatie naar een vertrouwensfunctie worden ingesteld, maar het kan zijn dat uw functie naderhand als vertrouwensfunctie wordt aangewezen. In dat geval kunt u alleen in die functie blijven werken als een *'Verklaring van geen bezwaar'* wordt afgegeven.

Met geheime informatie dient men
zeer zorgvuldig om te gaan...

HS

HOE VERLOOPT EEN VEILIGHEIDSONDERZOEK?

U hoeft niet zelf het initiatief te nemen voor het instellen van een veiligheidsonderzoek; dat doet uw (toekomstige) werkgever. De procedure is als volgt.

- Uw werkgever meldt u aan bij de MIVD. Met deze aanmelding dient u vooraf schriftelijk in te stemmen. U doet dit door middel van de zogenoemde *'Verklaring van Instemming'*.
- Van uw werkgever ontvangt u een vragenformulier, de zogenoemde *'Staat van Inlichtingen'*. Hierin wordt gevraagd naar een aantal persoonlijke gegevens, zoals namen, woonplaatsen, burgerlijke staat en gegevens van familierelaties. Hierin is tevens opgenomen de bovengenoemde *'Verklaring van Instemming'*. Het is van belang deze staat van inlichtingen volledig in te vullen.
- Vervolgens overhandigt u dit formulier in een gesloten enveloppe aan uw (toekomstige) werkgever. *Deze krijgt dus geen kennis van wat u hebt ingevuld.*
- Uw veiligheidsonderzoek moet binnen acht weken na aanmelding worden afgerond met het geven (of weigeren) van een *'Verklaring van Geen Bezwaar'*.
- Na afloop van het onderzoek meldt de MIVD aan uw werkgever of u de *'Verklaring van Geen Bezwaar'* krijgt. Bij een weigering zal u persoonlijk op de hoogte worden gesteld. Wanneer de verklaring is afgegeven kunt u worden aangesteld in de vertrouwensfunctie.

WAT ZIJN UW RECHTEN?

Wanneer er naar u een veiligheidsonderzoek wordt ingesteld, hebt u bepaalde rechten.

- Uw (toekomstige) werkgever is *verplicht* u te informeren over de aard van het veiligheidsonderzoek. Daarbij moeten de vertrouwelijke aspecten die aan de functie verbonden zijn, het veiligheidsonderzoek

zelf en de mogelijkheid van hernieuwde onderzoeken worden besproken.

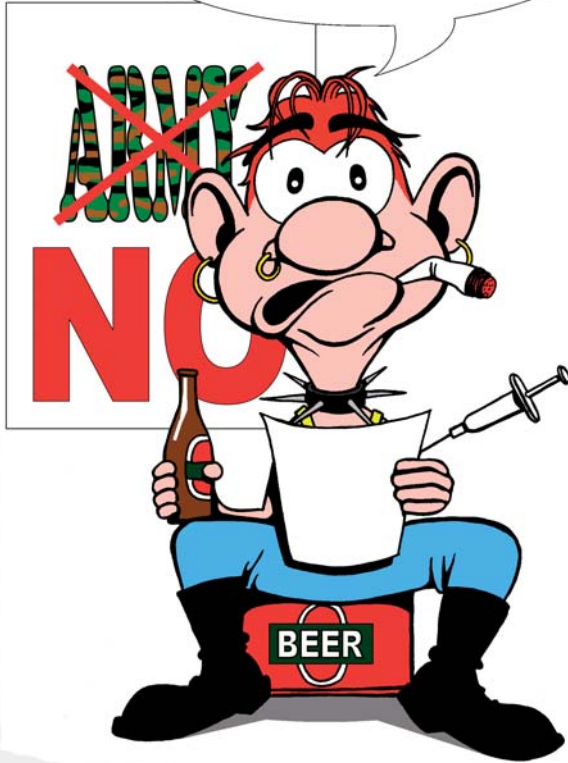
- Het veiligheidsonderzoek mag *alleen* plaatsvinden nadat u schriftelijk heeft ingestemd met de aanmelding bij de MIVD.

WANNEER KAN U EEN 'VERKLARING VAN GEEN BEZWAAR' WORDEN GEWEIGERD?

De minister van Defensie kan weigeren een *'Verklaring van Geen Bezwaar'* af te geven. Dat is het geval indien niet genoeg betrouwbare gegevens kunnen worden verzameld of als onvoldoende zeker is dat u de vertrouwensfunctie onder alle omstandigheden getrouwelijk zult vervullen. Dat kan bijvoorbeeld zijn op grond van: bepaalde veroordelingen uit het verleden, ernstige financiële problemen, verslaving, criminele activiteiten, steun aan of lidmaatschap van terroristische of extremistische organisaties die bepaalde grondrechten onvoldoende respecteren. Ook kan dit het geval zijn op grond van omstandigheden of gedragingen waardoor u chantabel bent. Met betrekking tot justitiële antecedenten zijn twee beleidsregelingen van kracht op basis waarvan wordt getoetst of een *'Verklaring van Geen Bezwaar'* al dan niet moet worden geweigerd. Beide beleidsregelingen zijn in deze folder opgenomen. Hierin kunt u lezen waarop wordt gelet en de wijze van beoordeling van justitiële antecedenten. De eerste beleidsregeling (zie bijlage 1) geldt voor alle Defensie-medewerkers met uitzondering van personeel van de Koninklijke Marechaussee, waarvoor de tweede beleidsregeling geldt die een aantal zwaardere eisen bevat met betrekking tot justitiële antecedenten (zie artikel 4 en verder van bijlage 2).

Goh...afgewezen...?

HS

WAT KUNT U DOEN IN- DIEN U EEN 'VERKLARING VAN GEEN BEZWAAR' WORDT GEWEIGERD?

Als u het niet eens bent met de weigering, kunt u hiertegen bezwaar maken. Een bezwaarschrift moet binnen zes weken na de weigering van de verklaring worden ingediend bij de minister van Defensie. In de regel zult u in de gelegenheid worden gesteld uw bezwaar mondeling toe te lichten op een hoorzitting. Tot tien dagen voor het horen kunt u gegevens of bewijsstukken die uw bezwaar ondersteunen, opsturen naar het Ministerie van Defensie. In het algemeen beslist de minister van Defensie binnen tien weken na ontvangst van uw bezwaarschrift.

Wanneer negatief wordt beslist, kunt u binnen zes weken beroep instellen bij de sector bestuursrecht van de arrondissementsrechtbank. Voor het instellen van beroep moet u een beroepsschrift indienen waarin u uitlegt waarom u het niet eens bent met de beslissing.

IS EEN VEILIGHEIDSONDERZOEK EENMALIG?

De Wet geeft de minister van Defensie de mogelijkheid om een hernieuwd veiligheidsonderzoek in te stellen.

Dit kan gebeuren vijf jaar na het vorige veiligheidsonderzoek of eerder als daartoe aanleiding bestaat. Met uw schriftelijke instemming met de aanmelding bij de MIVD bij het eerste veiligheidsonderzoek verleent u tevens toestemming voor toekomstige hernieuwde onderzoeken. Mocht uit een dergelijk hernieuwd onderzoek blijken dat onvoldoende zeker is dat u de vertrouwensfunctie onder alle omstandigheden getrouwelijk zult blijven vervullen, kan dat leiden tot intrekking van de eerder afgegeven verklaring. De werkgever is dan verplicht u te ontheffen uit de vertrouwensfunctie.

WILT U MEER INFORMATIE OVER DIT ONDERWERP?

Voor meer informatie over de Wet veiligheidsonderzoeken, vertrouwensfuncties en veiligheidsonderzoeken, kunt u terecht bij uw (toekomstige) personeelsfunctionaris of veiligheidsfunctionaris.

De bezwaar- en beroepsprocedure die in deze folder wordt genoemd, is gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht. Indien u hierover meer informatie wenst, kunt u de brochure 'Bezwaar en beroep tegen een beslissing van de overheid' aanvragen bij de Postbus 51 infolijn, telefoon 0800-8051.

BELEIDSREGELING JUSTITIËLE ANTECEDENTEN BIJ VEILIGHEIDSONDERZOEKEN DEFENSIE

Onderwerp:

beoordeling van justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken m.b.t. vertrouwensfuncties die worden uitgeoefend bij het Ministerie van Defensie, met uitzondering van de vertrouwensfuncties die worden uitgeoefend bij de Koninklijke Marechaussee.

Juridische grondslag:

artikel 8, tweede lid en artikel 10, eerste lid, juncto artikel 7, tweede lid, onder a van de Wet veiligheidsonderzoeken

1. Op grond van artikel 4 van de Wet veiligheidsonderzoeken kan iemand eerst belast worden met de vervulling van een vertrouwensfunctie bij het Ministerie van Defensie nadat door de minister van Defensie een verklaring is afgegeven inhoudende dat uit het oogpunt van de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat geen bezwaar bestaat tegen vervulling van een bepaalde vertrouwensfunctie door die persoon. Gelet op de artikelen 8 en 10 Wet veiligheidsonderzoeken kan de minister van Defensie een verklaring weigeren dan wel intrekken als blijkt dat onvoldoende waarborgen aanwezig zijn dat de betrokkene onder alle omstandigheden de uit de vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten getrouwelijk zal volbrengen. Daarnaast kan de minister de verklaring weigeren indien het veiligheidsonderzoek onvoldoende gegevens heeft kunnen opleveren om over het bovengenoemde een oordeel te geven (artikel 8, tweede lid Wet veiligheidsonderzoeken).
2. Alvorens een verklaring wordt afgegeven of geweigerd, wordt door de Militaire Inlichtingendienst ten aanzien van de betrokken persoon een veiligheidsonderzoek ingesteld. Ook aan het intrekken van een verklaring zal over het algemeen een veiligheidsonderzoek vooraf gaan. Bij het veiligheidsonderzoek wordt gelet op:
 - a. de justitiële inlichtingen die ten behoeve van het veiligheidsonderzoek zijn verkregen;
 - b. deelneming of steunverlening aan activiteiten die de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat kunnen schaden;
 - c. lidmaatschap van of steunverlening aan organisaties die doeleinden nastreven, dan wel ter verwezenlijking van hun doeleinden middelen hanteren, die aanleiding geven tot het ernstige vermoeden dat zij een gevaar vormen voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde;
 - d. overige persoonlijke gedragingen en omstandigheden, naar aanleiding waarvan betwijfeld mag worden of de betrokkene de uit de vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen.
3. Met deze beleidsregeling wordt beoogd aan te geven welk beleid wordt gevoerd met betrekking tot de beoordeling van de justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken in verband met vertrouwensfuncties bij het Ministerie van Defensie, uitgezonderd de Koninklijke Marechaussee. Het afgeven, weigeren dan wel intrekken van de in artikel 1, eerste lid, sub b Wet veiligheidsonderzoeken genoemde verklaring van geen bezwaar is een beschikking in de zin van artikel 1:3 Algemene wet bestuursrecht en zal derhalve gemotiveerd worden genomen. De minister van Defensie handelt overeenkomstig deze beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.
4. De verklaring als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b van de Wet veiligheidsonderzoeken wordt geweigerd dan wel ingetrokken als betrokkene:
 - a. is veroordeeld wegens een misdrijf tegen de publieke zaak;
 - b. is veroordeeld wegens een misdrijf tegen het leven, de lichamelijke integriteit of de gezondheid;

- c. is veroordeeld wegens een zedendelict (titel XIV Tweede Boek Wetboek van Strafrecht);
 - d. is veroordeeld op grond van de Opiumwet;
 - e. is veroordeeld tot 6 maanden (on)voorwaardelijke vrijheidsstraf of meer;
 - f. meermalen is veroordeeld tot een (on)voorwaardelijke vrijheidsstraf van minder dan 6 maanden, waarbij de veroordelingen opgeteld leiden tot een straf die (on)voorwaardelijke vrijheidsstraf van 6 maanden te boven gaat.
- Voor de toetsing aan de norm onder e en f worden straffen die niet zijn een vrijheidsstraf, omgerekend naar een aan die straf gelijkstaande vrijheidsstraf. Bij jeugdstraffen wordt de zwaarte van de opgelegde straf op zijn eigen waarde beoordeeld.
5. Bij misdrijven tegen de publieke zaak (pt 4 onderdeel a) gaat het bijvoorbeeld om misdrijven tegen de veiligheid van de Staat, tegen de koninklijke waardigheid, de openbare orde en het openbaar gezag. Bij misdrijven tegen de openbare orde kan gedacht worden aan aanzetting tot discriminatie van bepaalde bevolkingsgroepen en deelneming aan een criminele organisatie (artikel 137 c en verder respectievelijk artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht).
- Bij misdrijven tegen het leven, de lichamelijke integriteit of de gezondheid (pt 4 onderdeel b) kan gedacht worden aan moord, doodslag, vrijheidsberoving, zware mishandeling, het veroorzaken van de dood of zwaar lichamenlijk letsel door schuld en diefstal met geweld (titel XVIII, XIX, XX, XXI, XXII Tweede Boek Wetboek van Strafrecht).
6. Als sprake is van één of meer veroordelingen, maar niet van een onder punt 4 beschreven situatie, geldt dat het individuele geval van betrokkene centraal staat; de persoonlijke gedragingen en omstandigheden van betrokkene en de achtergronden van het gepleegde strafbare feit worden in beschouwing genomen. In de beschouwing worden factoren betrokken zoals:
- a. de ernst van gepleegde strafbare feiten;
 - b. de zwaarte van opgelegde straffen en maatregelen;
 - c. recidive;
 - d. het aandeel van betrokkene bij delicten;
 - e. de leeftijd van betrokkene;
 - f. het persoonlijk profiel van betrokkene;
 - g. de tijd die ligt tussen de gepleegde delicten en het veiligheidsonderzoek, waarbij ook te betrekken het element van rehabilitatie/resocialisatie sinds het plegen van de feiten;
 - h. aard van, en aantal sepos;
 - i. de vereisten van de (geambieerde) vertrouwensfunctie; het onderdeel van het betreffende krijgsmachtdeel.
7. Ten aanzien van aspirant ambtenaren geldt dat bij verdenking van het (mede) plegen van een misdrijf, in geval er nog geen onherroepelijke rechterlijke beslissing is genomen, de verklaring van geen bezwaar wordt geweigerd. Indien onherroepelijke uitspraak volgt, kan betrokkene, indien gewenst, opnieuw solliciteren.
8. Degenen die op grond van artikel 4 Wet veiligheidsonderzoeken worden aangemeld voor een veiligheidsonderzoek worden van de inhoud van deze beleidsregeling op de hoogte gesteld.
9. Indien een hernieuwd veiligheidsonderzoek als bedoeld in artikel 9 van de Wet veiligheidsonderzoeken wordt ingesteld, wordt bij de beoordeling van justitiële antecedenten daterend voor 25 mei 1997 het voor deze datum vigerende beleid gehanteerd.
10. Deze regeling kan worden aangehaald als: Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Defensie.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

BELEIDSREGELING JUSTITIËLE ANTECEDENTEN BIJ VEILIGHEIDSONDERZOEKEN KONINKLIJKE MARECHAUSSEE

Onderwerp:

beoordeling van justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken m.b.t. vertrouwensfuncties die worden uitgeoefend bij de Koninklijke Marechaussee.

Juridische grondslag:

artikel 8, tweede lid en artikel 10, eerste lid, juncto artikel 7, tweede lid, onder a van de Wet veiligheidsonderzoeken

1. Op grond van artikel 4 van de Wet veiligheids-
onderzoeken kan iemand eerst belast worden met de vervulling van een vertrouwensfunctie bij het Ministerie van Defensie nadat door de minister van Defensie een verklaring is afgegeven inhoudende dat uit het oogpunt van de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat geen bezwaar bestaat tegen vervulling van een bepaalde vertrouwensfunctie door die persoon. Gelet op de artikelen 8 en 10 Wet veiligheidsonderzoeken kan de minister van Defensie een verklaring weigeren dan wel intrekken als blijkt dat onvoldoende waarborgen aanwezig zijn dat de betrokkene onder alle omstandigheden de uit de vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten getrouwelijk zal volbrengen. Daarnaast kan de minister de verklaring weigeren indien het veiligheidsonderzoek onvoldoende gegevens heeft kunnen opleveren om over het bovengenoemde een oordeel te geven (artikel 8, tweede lid Wet veiligheidsonderzoeken).
2. Alvorens een verklaring wordt afgegeven of geweigerd, wordt door de Militaire Inlichtingen-
dienst ten aanzien van de betrokken persoon een veiligheidsonderzoek ingesteld. Ook aan het intrekken van een verklaring zal over het algemeen een veiligheidsonderzoek vooraf gaan. Bij het veiligheidsonderzoek wordt gelet op:
 - a. de justitiële inlichtingen die ten behoeve van het veiligheidsonderzoek zijn verkregen;
 - b. deelneming of steunverlening aan activiteiten die de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat kunnen schaden;
 - c. lidmaatschap van of steunverlening aan organisaties die doeleinden nastreven, dan wel ter verwezenlijking van hun doeleinden middelen hanteren, die aanleiding geven tot het ernstige vermoeden dat zij een gevaar vormen voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde;
 - d. overige persoonlijke gedragingen en omstandigheden, naar aanleiding waarvan betwijfeld mag worden of de betrokkene de uit de vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen.
3. Met deze beleidsregels wordt beoogd aan te geven welk beleid wordt gevoerd met betrekking tot de beoordeling van de justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken in verband met vertrouwensfuncties bij de Koninklijke Marechaussee. Het afgeven, weigeren dan wel intrekken van de in artikel 1, eerste lid, sub b Wet veiligheidsonderzoeken genoemde verklaring van geen bezwaar is een beschikking in de zin van artikel 1:3 Algemene wet bestuursrecht en zal derhalve gemotiveerd worden genomen. De minister van Defensie handelt overeenkomstig deze beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.
4. Gelet op de taakstelling Politiewet 1993 alsmede artikel 60 Wet Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten wordt de verklaring als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b van de Wet veiligheidsonderzoeken met betrekking tot vertrouwensfuncties bij de Koninklijke Marechaussee, geweigerd dan wel ingetrokken indien betrokkene is veroordeeld voor een misdrijf.

5. Voorts kan de verklaring als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b van de Wet veiligheidsonderzoeken worden geweigerd dan wel ingetrokken indien sprake is van een veroordeling wegens een overtreding, een geseponeerde strafzaak of een transactie. Hierbij geldt dat het individuele geval van de betrokkene centraal staat: de persoonlijke gedragingen en omstandigheden van betrokkene en de achtergronden van het gepleegde strafbare feit worden in beschouwing genomen. In de beschouwing worden factoren betrokken zoals:
- de ernst van gepleegde strafbare feiten;
 - de zwaarte van opgelegde straffen en maatregelen;
 - recidive;
 - het aandeel van betrokkene bij delicten;
 - de leeftijd van betrokkene;
 - het persoonlijk profiel van betrokkene;
 - de tijd die ligt tussen de gepleegde delicten en het veiligheidsonderzoek, waarbij ook te betrekken het element van rehabilitatie/resocialisatie sinds het plegen van de feiten;
 - aard van, en aantal sepot's;
 - de vereisten van de (geambieerde) vertrouwensfunctie; het onderdeel van de Koninklijke Marechaussee.
6. Ten aanzien van aspirant ambtenaren geldt dat bij verdenking van het (mede) plegen van een misdrijf, in geval er nog geen onherroepelijke rechterlijke beslissing is genomen, de verklaring van geen bezwaar wordt geweigerd. Indien onherroepelijke uitspraak volgt, kan betrokkene, indien gewenst, opnieuw solliciteren.
7. Degenen die op grond van artikel 4 Wet veiligheidsonderzoeken worden aangemeld voor een veiligheidsonderzoek worden van de inhoud van deze beleidsregeling op de hoogte gesteld.
8. Indien een hernieuwd veiligheidsonderzoek als bedoeld in artikel 9 van de Wet veiligheidsonderzoeken wordt ingesteld, wordt bij de beoordeling van justitiële antecedenten daterend voor 25 mei 1997 het voor deze datum vigerende beleid gehanteerd.
9. Deze regeling kan worden aangehaald als: Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Koninklijke Marechaussee.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

Dit is een uitgave van de MIVD, Bureau Personele Veiligheid
juni 2007